

Tasapainottamisen tarve + toimenpiteitä vv. 2023 - 2030

Kaupunginhallitus 3.10.2022

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022

Alkusanat:

KAUPUNKISTRATEGIA ANTAA RAAMIT TALOUDEN JA TOIMINNAN SUUNNITTELULLE
STRATEGIASSA ESITETTY TALOUDEN TAVOITE:

Raahen kaupungin talous on kestävästi tasapainoinen

Strategian osatavoitteet:

Suunnitella ja toimia pitkäjänteisesti talouden tasapainottamiseksi

- Huolehdimme elinvoimaisuudesta ja varmistamme tulovirtojen riittävyyden
 - Toimimme aktiivisesti, jotta asukasmäärä, työpaikat ja työllisyys, yritystoiminta sekä asukasrakenne kehittyvät positiivisesti
 - Tarkistamme tarvittaessa verojen, taksojen ja maksujen tasoa
- Raamitamme käyttötalouden menot tulojen sisälle
- Pidämme kaupungin vuotuiset investoinnit keskimäärin poistojen suuruisina

Strategiassa taloutta taustottavana ajatuksena: Kaupunkimme menestymisen edellytyksenä on, että talous on pitkällä aikavälillä jatkuvasti ylijäämäinen ja velkamäärä on valtakunnallisella keskitasolla.

MUUTA HUOMIOITAVAA:

- Taloussuunnitelmaa valmistellaan tilanteessa, jossa tulevaisuuden talouden suunnittelu on haastavaa: talouskasvu/taantuma, hintojen nousu, Ukrainan sota, energian hinta, koronaepidemia, hyvinvointialueet aloittavat, Raahen asukasluvun kehitys, työllisyys, valtion kuntatalouteen vaikuttavat päätökset jne.
- Taloussuunnitelman lähtökohdat ovat kuitenkin edellisvuosia paremmat.
- Raahella on hyvät menestymisen mahdollisuudet!

Tasapainottamisen tarve

Tuloslaskelma: (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Myyntitulot	6 421	6 109	4 097	4 138	4 138	4 138	4 138	4 138	4 138	4 138
Maksutulot	1 679	1 392	1 419	1 422	1 425	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Tuet ja avustukset	3 108	1 638	1 275	1 280	1 300	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Vuokratulot	4 380	3 481	3 530	3 530	3 530	3 530	3 530	3 530	3 530	3 530
Muut toimintatulot	685	550	490	490	490	490	490	490	490	490
Toimintatulot yhteensä	16 273	13 170	10 811	10 860	10 883	11 658	11 658	11 658	11 658	11 658
Valmistus omaan käyttöön	582	431	431	431	431	431	431	431	431	431
Henkilöstömenot	-51 994	-50 284	-49 678	-50 523	-50 927	-51 335	-51 951	-52 574	-53 205	-53 843
Palvelujen ostot	-108 237	-113 986	-14 627	-14 919	-15 217	-15 522	-15 832	-16 149	-16 472	-16 801
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 004	-7 623	-9 140	-9 323	-9 510	-9 700	-9 894	-10 092	-10 294	-10 499
Avustukset	-3 998	-4 034	-4 379	-4 419	-4 419	-4 419	-4 419	-4 419	-4 419	-4 419
Vuokramenot	-2 881	-3 838	-3 915	-3 993	-4 073	-4 154	-4 237	-4 322	-4 409	-4 497
Muut toimintamenot	-167	-589	-601	-613	-625	-638	-650	-663	-677	-690
Toimintamenot yhteensä	-175 281	-180 354	-82 340	-83 790	-84 771	-85 767	-86 983	-88 219	-89 474	-90 750
Toimintakate	-158 426	-166 753	-71 098	-72 499	-73 457	-73 678	-74 894	-76 130	-77 385	-78 661
Verotulot	101 066	101 950	56 380	52 576	53 610	54 146	54 688	55 234	55 787	56 345
Valtionosuudet	67 166	69 418	24 531	24 776	25 024	25 274	25 527	25 782	26 040	26 301
Rahoitustulot- ja menot, netto	3 381	1 355	1 354	1 083	812	905	864	656	845	769
Vuosikate	13 187	5 970	11 167	5 936	5 989	6 647	6 184	5 543	5 286	4 753
Poistot	-8 969	-7 814	-8 900	-8 900	-8 900	-8 800	-8 800	-8 700	-8 600	-8 500
Satunnaiset tuotot	9 315									
Tilikauden tulos, yli-/alijäämä	13 533	-1 844	2 267	-2 964	-2 911	-2 153	-2 616	-3 157	-3 314	-3 747
tp enn.		-3 429								
Kertynyt ylijäämä taseella ilman tasaaj	21 035	17 606	19 873	16 909	13 998	11 846	9 230	6 072	2 759	-988
Tasapainottamistoimenpiteet			1 345	1 345	1 526	1 794	2 114	3 043	3 043	3 543
Kertynyt ylijäämä taseella tasapain.jä			21 218	19 599	18 214	17 856	17 354	17 239	16 969	16 765

Tasapainottamisen tarve

Tilikauden tulos, yli-/alijäämä	13 533	-1 844	2 267	-2 964	-2 911	-2 153	-2 616	-3 157	-3 314	-3 747	Tasapainott.tarve:	
	tp enn.	-3 429									yhhteensä	-18 594
Kertynyt ylijäämä taseella ilman tasa	21 035	17 606	19 873	16 909	13 998	11 846	9 230	6 072	2 759	-988	keskim. €/v.	-2 324
Tasapainottamistoimenpiteet			1 345	1 345	1 526	1 794	2 114	3 043	3 043	3 543		2 219
Kertynyt ylijäämä taseella tasapain.jä			21 218	19 599	18 214	17 856	17 354	17 239	16 969	16 765		

Mikäli tav.

Ilman tasapainottamistoimenpiteitä:

- Nykyinen ylijäämä tulee kulutettua vuonna 2030.
- Velkamäärä pysyy samalla tasolla: 169,5 M€ (2030)

TP 2021 maan keskiar.:

Raahe	Lainamäärä 1000 €	168 214	84 061
Raahe	Lainamäärä €/as.	6 934	3 465
koko maa	Lainamäärä €/as.	3 465	
Raahe	Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	21 035	61 111
Raahe	Kertynyt yli-/alijäämä €/as.	867	2 519
koko maa	Kertynyt yli-/alijäämä €/as.	2 519	

Tasapainottamistoimenpiteiden avulla:

- Nykyinen ylijäämä laskee hieman ja on v. 2030 lopussa 16 765 t€.
- Velkamäärä supistuu 137,3 M€:oon eli on 32,2 M€:a pienempi kuin ilman mitään toimenpiteitä.
- Strategiassa tavoitteena tasapainoinen ja kestävä talous: velkamäärässä tavoitellaan maan keskimääräistä tasoa.
- Ei päästä tavoitteeseen, mutta suunta on oikea!

Sijoitukset ja verot:

SIJOITUKSET:

- Nostetaan sijoitusten nettotuottoja 1,0 M€:sta 1,5 M€:on: tulosvaikutus + 0,5 M€/vuosi
- Kotiutetaan salkusta varoja 1,5 M€/vuosi
 - näkyä talousarvion rahoituslaskelmassa ”vaikutus maksuvalmiuteen” – rivillä ja tilinpäätöksessä rahavarojen muutoksena.

VEROT:

- Tuloveroprosentiksi jää **8,61 %**, kun nykyisestä vähennetään hyvinvointialueen rahoitusosuus (21,25 – 12,64). Tätä ei voida muuttaa vuodelle 2023, myöhemmin kyllä.
- Esitetään kiinteistöveroprosenttien nostoa, minkä tulosvaikutus n. 0,9 M€

Kiinteistöverotus; taustaa ja nykytilanne

- Koskee sekä maata että rakennuksia poislukien maa- ja metsätalousmaan sekä vesialueet sekä yleishyödyllisten yhteisöjen maapohjat, joille määritellään oma prosentti.
- On vähennyskelpoinen erä tuloverotuksessa siltä osin kun kiinteistöä on käytetty tulonhankkimisessa
- Maksetaan kiinteistön sijaintikuntaan
- Kiinteistön omistaja on verovelvollinen
- Kunnanvaltuusto päättää vuosittain kiinteistöveroprosentit lain salliman vaihteluvälin rajoissa
- Verouudistus siirtyy seuraavalle hallituskaudelle.

Nykytilanne, keskimääräiset ja ylärajan mukaan lasketut verotuotot								
Kiinteistön käyttötarkoitus	Verotusarvot € 31.12.2021	Kiint.vero-% rajat v. 2022	Raahe, nykyiset		Keskimääräinen		Ylärajan mukaan	
			Vero-%	Vero €	Vero-%	Vero €	Vero-%	Vero €
Vakituinen asuinrakennus	560 001 294	0,41 - 1,00	0,50	2 800 006	0,51	2 856 007	1,00	5 600 013
Muu asuinrakennus	11 750 426	0,93 - 2,00	1,00	117 504	1,21	142 180	2,00	235 009
Voimalaitosrakennus	34 163 965	0,93 - 3,10	3,10	1 059 083	ei ilm.		3,10	1 059 083
Pienvoimalaitos (yleisen muk.)	5 261 304	0,93 - 2,00	1,00	52 613	1,11	58 400	2,00	105 226
Yleishyöd.käytössä, rakennus	7 665 713	0,00 - 2,00	0,00	0	ei ilm.		2,00	153 314
Yleishyöd.käytössä, maapohja	513 751	0,00 - 2,00	0,00	0	ei ilm.		2,00	10 275
Rakentamaton rakennuspaikka	1 220 041	2,00 - 6,00	3,00	36 601	ei ilm.		6,00	73 202
Yleinen rakennus	231 851 012	0,93 - 2,00	1,00	2 318 510	1,11	2 573 546	2,00	4 637 020
Yleinen maapohja	65 315 827	0,93 - 2,00	1,00	653 158	1,11	725 006	2,00	1 306 317
Yhteensä €	917 743 333			7 037 476				13 179 459

Esitys kiinteistöveroprosenttien korottamisesta v. 2023

KOROTETAAN:

- **vakituisen asuinrakennusten %:a 0,05 %-yksiköllä**
 - koskee rakennuksia, joita käytetään pääasiassa vakituiseen asumiseen
- **muiden asuinrakennusten %:a 0,20 %-yksiköllä**
 - koskee rakennuksia, joita käytetään pääasiassa muuhun asumiseen kuin vakinaiseen asumiseen (esim. vapaa-ajan rakennukset)
- **yleistä kiinteistöveroprosenttia 0,20 %-yksiköllä**
 - koskee kaikkia maapohjia (poislukien maa- ja metsätalousmaat, vesialueet ja yleishyödyllisten yhteisöjen maa-alueet), rakennuksia ja rakennelmia, joita varten ei määrätä erikseen veroprosenttia (elinkeinotoimintaa palvelevat teollisuus-, toimisto- ja varastorakennukset, julkiset rakennukset, sairaalat, kirkot ja maatalouden tuotantorakennukset) sekä pienvoimaloita (teho alle 10 megavolttiampeeria).

Esitys kiinteistöveroprosenttien korottamisesta v. 2023

- Esitettyjen korotusten laskennallinen vaikutus yhteensä n. 0,9 M€ alla esitetyn mukaisesti.

Esitys kiinteistöveroprosenttien korottamisesta							
Kiinteistön käyttötarkoitus	Verotusarvot € 31.12.2021	Kiint.vero-% rajat v. 2022	Raahe, nykyiset		Esitys		Esityksen vaikutus lisää verotuloja €
			Vero-%	Vero €	Vero-%	Vero €	
Vakituinen asuinrakennus	560 001 294	0,41 - 1,00	0,50	2 800 006	0,55	3 080 007	280 001
Muu asuinrakennus	11 750 426	0,93 - 2,00	1,00	117 504	1,20	141 005	23 501
Voimalaitosrakennus	34 163 965	0,93 - 3,10	3,10	1 059 083	3,10	1 059 083	0
Pienvoimalaitos (yleisen muk.)	5 261 304	0,93 - 2,00	1,00	52 613	1,20	63 136	10 523
Yleishyöd.käytössä, rakennus	7 665 713	0,00 - 2,00	0,00	0	0,00	0	0
Yleishyöd.käytössä, maapohja	513 751	0,00 - 2,00	0,00	0	0,00	0	0
Rakentamaton rakennuspaikka	1 220 041	2,00 - 6,00	3,00	36 601	3,00	36 601	0
Yleinen rakennus	231 851 012	0,93 - 2,00	1,00	2 318 510	1,20	2 782 212	463 702
Yleinen maapohja	65 315 827	0,93 - 2,00	1,00	653 158	1,20	783 790	130 632
Yhteensä €	917 743 333			7 037 476		7 945 834	908 358

Vertailuna muutaman kunnan kiinteistöveroprosentit

KIINTEISTÖVEROPROSENTTEJA 2022

:=> Raahen veroprosentit

:=> vero% korkeampi kuin Raahessa

Kunta	Yleinen kiinteistövero%	Vakituisen asunnon kiinteistövero%	Muun asuinrakennuksen kiinteistövero%	Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero%	Rakentamattoman tontin kiinteistövero%	Voimalaitosrakennuksen kiinteistövero%
Keskimääräinen	1,11	0,51	1,21			
Joensuu	1,10	0,45	1,00			2,85
Kajaani	1,10	0,55	1,55	0,10	4,10	3,10
Kalajoki	1,10	0,50	1,10			3,10
Kempele	1,10	0,50	1,10	0,00	3,00	1,10
Liminka	0,94	0,43	1,03	0,00	3,00	3,10
Oulainen	1,25	0,70	1,05	0,00	3,00	3,10
Oulu	1,15	0,50	0,93	0,16		3,10
Pyhäjoki	1,15	0,50	1,30	0,00	6,00	3,10
Raahe	1,00	0,50	1,00	0,00	3,00	3,10
Siikajoki	0,93	0,50	1,10	0,00	3,00	3,10
Siikalatva	0,95	0,60	1,25	0,00	6,00	3,10
Tornio	1,12	0,50	1,00	0,00	3,00	3,10
Ylivieska	1,30	0,70	1,15	0,00	3,00	3,10

Kiitos!